41994D0001

VYKDOMOJO KOMITETO SPRENDIMAS
1994 m. balandžio 26 d.
dėl pritaikomųjų priemonių eismo kliūtims ir apribojimams pašalinti sienos kirtimo keliais punktuose prie vidinių sienų

(SCH/Com-ex (94) 1 rev. 2)

VYKDOMASIS KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo 132 straipsnį,

atsižvelgdamas į minėtos Konvencijos 2 straipsnį,

pripažįsta gavęs dokumentą dėl jame nurodyto asmenų tikrinimo prie vidinių sienų panaikinimo (SCH/I-Front (94)1 rev. 3) ir patvirtina jį,

NUSPRENDĖ:

Pritaikomosios priemonės, kuriomis siekiama pašalinti eismo kliūtis ir apribojimus sienos kirtimo keliais punktuose prie vidinių sienų, yra įgyvendinamos pagal pridedamą dokumentą. Kompetenciją įgyvendinti šias pritaikomąsias priemones turi Susitariančiosios Šalys.

Bona, 1994 m. balandžio 26 d.

Pirmininkas

Bernd SCHMIDBAUER

PRITAIKOMOSIOS PRIEMONĖS EISMO KLIŪTIMS IR APRIBOJIMAMS PAŠALINTI SIENOS KIRTIMO KELIAIS PUNKTUOSE PRIE VIDINIŲ SIENŲ

Kontrolės prie vidinių sienų tarp Šengeno valstybių panaikinimas taip pat reiškia, kad yra šalinamos keliavimą varžančios kliūtys, konkrečiai – anksčiau kontrolei buvę reikalingi įrenginiai.

Dėl to Susitariančiosios Šalys ketina nedelsdamos pradėti tas kliūtis palaipsniui ardyti, kai tik bus tikrai sužinota, kad netrukus bus imta naudoti Šengeno informacinę sistemą.

I etape bus taikomos priemonės, itin būtinos, kad vidines sienas būtų galima kirsti greitai, ir galimos įgyvendintos palyginti skubiai ir be didesnių išlaidų.

Šiuo tikslu konkrečiai turi būti imtasi šių priemonių:

— anksčiau buvusių pasienio kontrolei užblokuotų važiuojamųjų kelio dalių ir eismo juostų atidarymas, svarbiausia, sienos kirtimo automobiliais punktuose,

— muitinės pastogių pašalinimas nuo centrinių eismo juostų, kad jos nekliudytų automobiliams važiuoti dideliu greičiu,

— stogų, sienos perėjimo punktuose išsikišusių virš kelio, pašalinimas, kad pagerėtų matomumas ir sumažėtų nepatogumas dėl oro slėgio kitimo,

— greičio apribojimų pašalinimas; kelių sauga – vienintelis kriterijus naujiems greičio apribojimams nustatyti,

— techniniai pakeitimai, kad greitkeliuose ar panašiuose keliuose automobiliai galėtų apsisukti, jei dėl viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo vidinių sienų kontrolė būtų laikinai atkurta ir automobiliams būtų neleidžiama įvažiuoti.

Šias programas kiekviena Susitariančioji Šalis įgyvendina atskirai, o tuomet, kai reikia arba teisiniu ar praktiniu požiūriu yra tikslinga, tarpusavyje konsultuodamosi ar tardamosi.

Kiek įmanoma daugiau I etapui numatytų priemonių turėtų būti baigta diegti, iki įsigalios Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo, arba bent jau turėtų būti įdiegtos tos priemonės, kurias galima įgyvendinti greitai ir be ilgesnio pasirengimo (pavyzdžiui, eismo barjerų pašalinimas).

Parengiamieji darbai likusioms I etapo pritaikomosioms priemonėms atliekami pagal šį tvarkaraštį:

1. Nuo 1994 m. liepos 1 d. iki rugsėjo 15 d. atliekama padėties peržiūra ir parengiamas sąrašas veiksmų, kuriuos kiekviename vidinių sienų kirtimo punkte reikia atlikti siekiant įgyvendinti pritaikomąsias priemones.

   Reikėtų turėti omeny, kad policijos įrenginiai tam tikruose sienos perėjimo punktuose turi laikinai išlikti, o tai reiškia, pavyzdžiui, kad turėtų išlikti greičio apribojimai privažiuojamuose keliuose prie atitinkamų tarnybų.

2. Nuo 1994 m. rugsėjo 15 d. iki spalio 31 d. yra konsultavimosi tarp kaimyninių valstybių etapas. Šiuo laikotarpiu jos viena kitai praneša apie darbus, kuriuos reikia atlikti siekiant pritaikomąsias priemones įgyvendinti kiekviename sienos perėjimo punkte.

3. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad iki 1994 m. gruodžio 31 d. bus baigti reikiami pasirengimai tam, kad įsigaliotų Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo.

Kiekvieno iš trijų parengiamųjų etapų pabaigoje Susitariančiosios Šalys, pateikdamos išsamias apžvalgas, Centrinei grupei praneša apie pagal tvarkaraštį padarytą pažangą.

SCH/1-Front (94) 1 rev. 3

ASMENŲ KONTROLĖS PRIE VIDINIŲ SIENŲ PANAIKINIMAS

Praėjus intensyvaus pasirengimo metams beveik visos įvairios kompensacinės priemonės, nustatytos 1990 m. birželio 19 d. Šengeno konvencijoje, jau yra visiškai įgyvendintos, o darbas, kurį dar liko nuveikti šioje srityje, pavyzdžiui, susijęs su Šengeno informacine sistema, šiuo metu sparčiai vyksta.

Tačiau tam tikri parengiamieji darbai, numatyti siekiant tikslo, kurį šios kompensacinės priemonės turėjo leisti įgyvendinti, t. y. asmenų kontrolės prie vidinių sienų panaikinimo, dar yra neatlikti. Kad būtų išvengta bet kokio tolesnio atidėliojimo panaikinti bendrų sienų kontrolę net po to, kai bus įgyvendintos visos kompensacinės priemonės, reikia įvykdyti būtinas išankstines sąlygas. Dėl to yra svarbu ne tik atsisakyti tokią kontrolę lydinčių formalumų, bet ir pašalinti judėjimo per vidines sienas laisvės kliūtis, kurios anksčiau buvo reikalingos kontrolei atlikti.

Siekiant užtikrinti, kad ši operacija vyktų tvarkingai, yra reikalinga konkreti įvairių etapų įgyvendinimo veiksmų programa.

1. Asmenų kontrolės ir reikalavimo pateikti sienos kirtimo kelionės dokumentus prie sausumos sienų, jūrų ir oro uostuose panaikinimas

1.1. *Asmenų kontrolės panaikinimas*

Pagal Šengeno konvencijos 2 straipsnio 1 dalį vidines sienas galima kirsti bet kuriame punkte ir jas kertantys asmenys netikrinami.

Vadinasi, kompetentingos institucijos turėtų atsisakyti tikrinimų prie vidinių sienų, išskyrus atvejus, nustatytus Konvencijos 2 straipsnio 2 dalyje.

Kita vertus, dėl to visi keliautojai, nepaisant jų pilietybės, būtų atleidžiami nuo policijos tikrinimų kertant sieną. Be to, jiems nebebūtų privalu naudotis oficialiais sienos perėjimo punktais.

Asmenų kontrolės prie vidinių sienų panaikinimas nepažeidžia Šengeno konvencijos 22 straipsnio nuostatų. Jis neturi įtakos ir Susitariančiosios Šalies kompetentingų institucijų naudojimuisi savo valstybės teritorijoje, įskaitant pasienio rajonus, joms pagal nacionalinius teisės aktus suteiktais įgaliojimais prižiūrėti, kaip laikomasi pareigos turėti, nešiotis ir pateikti leidimus bei kelionės dokumentus.

Alternatyvi pasienio kontrolė yra nesuderinama su Šengeno konvencijos nuostatomis dėl kontrolės panaikinimo. Tačiau čia ji suvokiama kaip sistemingai atliekami asmenų tikrinimai, kai siena kertama greta sienos esančiame atokiame rajone arba nustatytuose pasienio rajonuose. Tai neprieštarauja 2 straipsnio 2 dalies nuostatoms.

Asmenys, atvykstantys per oro ir jūrų uostus, nuo tikrinimų yra atleidžiami tiktai tuo atveju, jei jie bendrą sieną kerta, pavyzdžiui, Šengeno zonoje keliaudami oro ir jūrų transportu. Kadangi keleiviai yra dalijami į Šengeno srautą ir ne Šengeno srautą, oro ir jūrų kelionėms tikrinimai praktiškai negali būti panaikinti, jeigu oro ir jūrų uostai neturi reikalingų atskirų zonų.

Susitariančiosios Šalys turėtų imtis priemonių ir informuoti:

— visuomenę,

— už sienų apsaugą atsakingas institucijas,

— policiją ir

— oro ir jūrų uostų operatorius bei vežėjus

apie įvairius dėl kontrolės panaikinimo atsiradusius naujos situacijos prie bendrų sienų aspektus.

1.2. *Reikalavimo pateikti sienos kirtimo kelionės dokumentus prie sausumos sienų, jūrų ir oro uostuose panaikinimas*

Pasienio kontrolė panaikinama kartu su reikalavimu pateikti galiojantį dokumentą, leidžiantį jo turėtojui kirsti sienas.

Tai neprieštarauja valstybės teritorijoje taikomoms nacionalinės teisės nuostatoms turėti, su savimi nešiotis ir pateikti asmens tapatybės ir gyvenamosios vietos dokumentus.

Iki 1994 m. balandžio pabaigos delegacijos turėjo pranešti apie atitinkamas nacionalines nuostatas, pateikti išsamius savo šalyse naudojamų asmens tapatybės dokumentų ir pagal nacionalinius teisės aktus nustatytų tikrinimų aprašus.

2. Pritaikomosios priemonės judėjimo kliūtims ir apribojimams pašalinti sienos kirtimo keliais punktuose

Asmenų kontrolės panaikinimas yra pagrindinė priemonė judėjimo laisvei pasienyje pasiekti. Tačiau šiam tikslui pasiekti reikia pašalinti infrastruktūrą, kurios buvimas iki šiol buvo pateisinamas būtinumu atlikti tikrinimus ir kuri varžo judėjimo laisvę.

2.1. *Bendros pastabos*

a) Sienos perėjimo punktai prie vidinių sienų – bent jau didžiausieji ir svarbiausieji – yra kompleksą sudarantys skaitlingi statiniai ir įrenginiai.

Pradiniame etape Susitariančiųjų Šalių veikla, kurios imamasi siekiant papildyti kontrolės panaikinimą gretutinėmis priemonėmis, apsiriboja veiksmais, užtikrinančiais, kad kertant sienas nebūtų jokių kliūčių.

Kitų pastatų išardymo ar naudojimo kitokiai paskirčiai, anksčiau naudotų užtvarų surinkimo klausimas ir svarbūs vietos išplanavimo pertvarkymo uždaviniai bus sprendžiami antrajame etape.

b) Dauguma Šengeno valstybių su kaimyninėmis valstybėmis yra sudariusios dvišalius susitarimus, pagal kuriuos sieną kertantis eismas kontroliuojamas kurios nors valstybės teritorijoje atliekant bendrus tikrinimus. Taigi įgyvendinimo susitarimai dėl tikrinimų turi būti suderinti praktiškai prie visų sienos perėjimo punktų. Vadinasi, kad būtų prisitaikyta prie Šengeno sistemos įgyvendinimo, reikalingas atitinkamų dviejų kaimyninių valstybių susitarimas. Susitariančiosios Šalys turėtų greitai sudaryti tokį susitarimą ir atitinkamai pranešti Vykdomajam komitetui.

2.2. *Infrastruktūros techninio pobūdžio pakeitimai*

Pirmiausia turėtų būti pasirengta šioms priemonėms:

— daugelyje sienos perėjimo punktų, ypač greitkeliuose, yra nustatytos eismo juostos autotransporto priemonėms, bet jos yra užblokotuotos saugos rampomis ar barjerais. Šios kelio juostos gali būti atidarytos eismui ir dėl to kuo greičiau turi būti imamasi priemonių,

— ant vidurinių eismo juostų pastatytos kontrolės būdelės, ypač greitkeliuose, yra per arti eismo juostos ir kelia pavojų dideliu greičiu važiuojančių automobilių saugai, dėl to jos turėtų būti nugriautos,

— jei automobiliams leidžiama važiuoti dideliu greičiu, pasienio kontrolės punktuose virš kelio pakibę stogai turėtų būti nugriauti, kad pagerėtų matomumas ir sumažėtų oro srovių keliamas nepatogumas.

2.3. *Eismo apribojimų panaikinimas*

Atlikus reikiamas užduotis, bus galima panaikinti šiuo metu galiojančius greičio apribojimus. Naujų greičio apribojimų nustatymą lemia tik kelių saugos reikalavimai.

2.4. *Nurodymai dėl laikino kontrolės atkūrimo prie vidinių sienų*

Jei pasirodytų, kad reikia laikinai atkurti vidinių sienų kontrolę pagal Konvencijos 2 straipsnio 2 dalį, pasienio policijos mobilūs daliniai gali taikyti greičio apribojimus, kad būtų galima tikrinimus atlikti naudojant laikinus signalizavimo būdus. Dėl to nėra būtina šiam tikslui įrengti nuolatinius ženklus.

Tačiau siekiant įvykdyti sprendimą neįsileisti, reikia pasirūpinti įrengti įtaisą, kuris leistų nukreipti eismą priešinga kryptimi. Dėl to reikia imtis priemonių, užtikrinančių, kad prireikus, kilnojamosios dalys, kurias galima tuojau naudoti, būtų įrengtos prie saugos barjerų viduryje greitkelių ir panašių kelių.

2.5. *Veiksmų programos*

Kad Šengeno konvencija būtų praktiškai įgyvendinta, Susitariančiosios Šalys turėtų parengti išsamias pirmojo infrastruktūros keitimo sienos perėjimo punktuose etapo programas ir pateikti jas Vykdomajam komitetui.

Kad būtų vykdoma Konvencija, atitinkamu laiku turi būti imtasi visų pirma šių priemonių:

— kelio juostos, ypač ant greitkelių įrengtuose sienos kirtimo punktuose, kurios iki šiol buvo uždarytos, kad būtų galima atlikti pasienio kontrolę, turėtų būti atidarytos eismui,

— kontrolės būdelės, pastatytos prie vidurinių eismo juostų, turėtų būti nugriautos, kad netrukdytų automobiliams važiuoti dideliu greičiu,

— stogai, sienos perėjimo punktuose išsikišę virš kelio, turėtų būti pašalinti, kad pagerėtų matomumas ir sumažėtų oro srovių keliamas nepatogumas,

— greičio apribojimai turėtų būti pašalinti ir nauji apribojimai nustatomi tik eismo saugos sumetimais,

— turėtų būti atlikti techniniai pakeitimai, kad greitkeliuose ar panašiuose keliuose automobiliai galėtų apsisukti, jei dėl viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo vidinių sienų kontrolė būtų laikinai atkurta.

Už šias programas yra atsakinga kiekviena Susitariančioji Šalis, o ten, kur reikia ar teisiniu arba praktiniu požiūriu yra tikslinga, jos įgyvendinamos tarpusavyje konsultuojantis ar tariantis. Apie priemones, kurių buvo imtasi, Susitariančiosios Šalys praneša Generaliniam sekretoriatui.

3. **Informavimas apie kontrolės panaikinimą prieš įgyvendinant Šengeno konvenciją**

Šengeno konvencijos įgyvendinimo strategija yra tokia, kad prieš panaikinant vidinių sienų kontrolę turi būti įgyvendintos kompensacinės priemonės.

Šengeno informacinė sistema, viena iš pagrindinių kompensacinių priemonių, dar nesukurta, o tai reiškia, kad asmenų tikrinimas prie vidinių sienų iš esmės išlieka.

Susitariančiųjų Šalių nuomone, vidinių sienų kontrolė kai kuriais atvejais prireikus gali būti nutraukta dvišaliu susitarimu kaip simboliniu gestu ir bandomajam laikotarpiui, jei tai nekelia didesnio pavojaus saugumui (eksperimentiniai projektai).

Jei Susitariančiosios Šalys numato panaikinti kontrolę iki kompensacinių priemonių įdiegimo, jos apie tai turėtų pranešti Vykdomajam komitetui.

4. **Konsultavimasis atliekant alternatyvią pasienio kontrolę**

Konvencijos 2 straipsnio 2 dalis nustato, kad Susitariančioji Šalis, dėl viešosios tvarkos ar nacionalinio saugumo nusprendusi tam tikrą ribotą laiką prie vidinių sienų vykdyti nacionalinę pasienio kontrolę, turėtų iš anksto konsultuotis su kitomis Susitariančiosiomis Šalimis.

Turint omeny pirmiau minėtos nuostatos esmę ir tikslą, šis reikalavimas taip pat turėtų būti taikomas atliekant alternatyvią pasienio kontrolę šalies gilumoje greta sienos esančiame regione arba nustatytuose pasienio rajonuose (žr. 1.1 punktą).

Jei Susitariančioji Šalis numato imtis tokios priemonės, ji turėtų veikti kaip ir tuo atveju, kai laikinai tiesiogiai prie vidinių sienų atlieka tikrinimus, ir atitinkamai informuoti partneres.